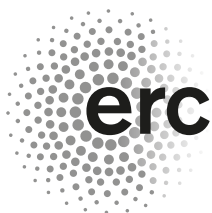

Ивайло Знеполски

**КАК СЕ ПРОМЕНЯТ
НЕЩАТА**

ОТ ИНЦИДЕНТИ
ДО ГОЛЯМОТО СЪБИТИЕ

European Research Council

Established by the European Commission

Изследването, довело до тези резултати, получи средства от Европейския съвет за научни изследвания по Седма рамкова програма на Европейския съюз (FP7 / 2007–2013) ERC / договор No. 269608.

The research leading to these results has received funding from the European Research Council under the European Union's Seventh Framework Programme (FP7/2007–2013) / ERC grant agreement No. 269608.

- © Ивайло Знеполски
- © Веселин Праматаров, корица
- © Институт за изследване на близкото минало, Сиела, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, София, 2016

На корицата: „Входът на Софийски университет. Стълбището, водещо към тържествената аула.“

ISBN: 978-954-28-2043-7

Ивайло Знеполски

**КАК СЕ ПРОМЕНЯТ
НЕЩАТА
ОТ ИНЦИДЕНТИ
ДО ГОЛЯМОТО СЪБИТИЕ**

втора част

ИСТОРИИ
С ФИЛОСОФИ
И ИСТОРИЦИ

**Желю Желев
Николай Генчев
Асен Игнатов
Исак Паси
Илчо Димитров
Добрин Спасов
Иван Славов
и други...**

**Институт
за изследване
на близкото
минало**

2016

*На жена ми Албена,
първият и най-строг читател и редактор
на този текст. С любов и благодарност*

УНИВЕРСИТЕТЪТ
ВЪВ
ВЛАСТТА

СЪДЪРЖАНИЕ

Девета глава

СЛУЧАЯТ КИРИЛ ПЕТРОВ.

КРУШЕНИЕТО НА ПРАВОЛИНЕЙНИЯ НЕОСТАЛИНИСТ 15

1. Маоисткият инцидент и благоприятните последици за Университета 17
2. ДООИ „Негодник“. Кирил Петров и конспирацията с анонимни публични доноси срещу „корумпираната, обуржоазена партийна върхушка“. Една частна манифактура за политически симулакруми ... 22
3. Заточение в Делиормана. Към психоанализата на травмата от загубената власт 31
4. Логиката на репресивната машина и парадоксите на класовото правораздаване 36
5. Раждането на „Солидарност“ и преобърнатият му прочит като нова фаза в класовата борба на пролетариата за комунизъм 41
6. Налагане на научните критерии за атестиране. Поколенческо и административно обновяване на Философско-историческия факултет 47
7. Критични равностойности за състоянието на социалните науки и статута на Университета 54

Десета глава

ПРОМЯНА НА ИДЕОЛОГИЧЕСКАТА ПАРАДИГМА.

ИСТОРИЯТА – НОВАТА МАТРИЦА ЗА НАБАВЯНЕ

НА ПОЛИТИЧЕСКА ЛЕГИТИМНОСТ НА РЕЖИМА 59

1. Активизиране на Държавна сигурност в Университета. Разширяване на обхвата на понятието „вражески контингент“ 61
2. Професори под наблюдение – ДООП „Дърдорко“ и ДОН „Скорпион“. Ядро и разширена периферия на групата 64
3. Безславно приключване на акциите на ДС. „Групата“ установява контрол върху административната и партийна власт в специалностите „Философия“ и „История“ 74
4. Нови перспективи пред младите историци и отслабване на връзката им с философите 84

Единадесета глава

ТЕОРЕТИКО-ИНФОРМАЦИОНЕН ОБРАТ. РАЗДЕЛЯНЕ НА ПОЛИТИЧЕСКАТА И ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА ВЛАСТ 91

1. Просветителският устрем на философите. Библиотека „Философско наследство“ и грижата за образователните и морални фундаменти на младите хора 93
2. Книгоиздателската страст на Исак Паси. Променяне на цялостния интелектуален контекст – „разрушаване чрез съграждане“ 97
3. Четенето като събитие. Алтернативното семинарно пространство от 80-те и подронване на „преданото четене“ на класическото наследство..... 104
4. Между императивите на голямата мрежа и етиката на групата. Научна общност или „научно-интелектуално движение“ 106

Дванадесета глава

ОТ СЛУЧАЯ ЖЕЛЮ ЖЕЛЕВ КЪМ СЛУЧАЯ „ФАШИЗМЪТ“. АНАТОМИЯ НА ВЕРИГАТА ОТ НАВЪРЗАНИ ИНЦИДЕНТИ..... 117

1. Желю Желев – отстояване правото на място в статуквото и оспорване на статуквото. Стремение към позиция, от която може да се говори 117
2. „Фашизмът“ – дисекция на тоталитарния феномен и семантичните предизвикателства на една книга с ключ 124
3. От ръкописа „Тоталитарната държава“ до книгата „Фашизмът“ – за колективното авторство на инцидента 131
4. Иван Славов – хроникьор на пошлостта на тоталитарната култура ... 136
5. Книги-социални жестове. Претекстът Васил Левски – политически послания, залутани между миналото, настоящето и бъдещето 141
6. Употреба на „конституционната фикция“ 151
7. Обвинителният акт на „идеологическата прокуратура“ – послушание и формализъм..... 156
8. Пробиви в цензурната институция. Наказания за „притъпена бдителност“ и „политическо късогледство“ 159
9. Фрактура между партийния връх и членската маса. ППО – възможна база за съпротива..... 162

10. Една нова партийна дихотомия: „опитни другари“ – „политически незрели“ млади членове	171
11. Индивидуалният авторитет като контравласт. Три версии за „оставката“ на Николай Генчев като декан на Историческия факултет.....	177
12. Николай Генчев и Центърът по културология. Обновяването и модернизирването на образованието като политически залог	183

Тринадесета глава

СЛУЧАЯТ ДОБРИН СПАСОВ. КОНФЛИКТ МЕЖДУ ОТХВЪРЛЯНЕТО НА ТОТАЛИТАРНИТЕ ПРАКТИКИ И ПРИВЪРЗАНОСТТА КЪМ СОЦИАЛНАТА УТОПИЯ..... 189

1. Добрин Спасов заема мястото на Тодор Павлов. Политики за преодоляване на „голямата вътрешна изостаналост“ на българската философия	191
2. Дебат за тоталитаризма. Обсъждане на „Фашизмът“ в редколегията на сп. „Философска мисъл“ – структура на научното (философско) поле	200
3. Позитивни и негативни страни на гилдийното съзнание. Появата на алтернативен център за атестиране на научното и гражданско поведение.....	218
4. Идеологическите граници на теоретичната компетентност.....	223
5. Добрин Спасов и Желю Желев. Противоречието между природата на режима и неговите принципи.....	226
6. Бездарността на пропагандната машина. Призрактът на един обърнат „конформизъм“.....	233
7. Промени в обществените нагласи на късния комунизъм. Неофициалната публичност заявява присъствие	237

Четиринадесет глава

СПЕЦИФИКА НА БЪЛГАРСКОТО ДИСИДЕНТСТВО 241

1. „Фашизмът“ от научна и политическа гледна точка	242
2. Хитруване със смисъла – царството на езуитския език.....	244

3. Нова промяна на интелектуалната парадигма – от национализма към правата и свободите на индивида..... 253

Петнадесета глава

СЛУЧАЯТ ИЛЧО ДИМИТРОВ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ). НАСРЕЩНИ ДВИЖЕНИЯ – КРИТИКАТА ОТВЪТРЕ И КРИТИКАТА ОТВЪН НА СИСТЕМАТА..... 257

1. Процеси на разцепление във властващия елит. Борби за запазване на позиции в обществената комуникация..... 258
2. Походът на интелектуалците към властта. Отношения между властта на силата и властта на знанието 262
3. Съществуването вън-вътре в две различни социални среди. Неумолимата логика на размяна на символни капитали 269
4. Паралелни и различно мотивирани „бунтове“ срещу личния режим 274
5. В кулисите на голямата власт. Демонстрации на разделение на научната и политическата оценки..... 288
6. „Париж си струва една литургия“. Конфликти между държавна администрация и партиен апарат..... 298
7. Промени в жанра: от „писма до вожда“ – до писма от мислещ и загрижен съпартиец 306
8. Хоризонтът на реформаторското мислене и действие. Към един нов алианс 309
9. Особености на социалната критика в тоталитарното общество. Социална критика и социална промяна 317

Заклучение

ОТ ГОЛЯМОТО СЪБИТИЕ – НАЗАД КЪМ ИНЦИДЕНТИТЕ. РЕКОНСТРУИРАНЕ НА СЪБИТИЙНАТА ИДЕНТИЧНОСТ НА ИСТОРИЧЕСКАТА ПРОМЯНА..... 325

ПРИЛОЖЕНИЯ

ON THIS BOOK'S NATURE AND OBJECTIVES	341
ЛИТЕРАТУРА И АРХИВНИ ИЗТОЧНИЦИ.....	363
СЪКРАЩЕНИЯ.....	379
ИНДЕКС НА ИМЕНАТА	381
THE CONTENTS IN ENGLISH.....	389